

ФІЛОСОФІЯ ТА ПОЛІТОЛОГІЯ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ

ISSN 2663-0265 (print) ISSN 2663-0273 (online)

Journal home page: <https://fip.dp.ua/index.php/FIP>

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

Вікторія Валентинівна ЛАТИШЕВА

Кандидат наук з державного управління, доцент кафедри міжнародних відносин та права, Національний університет «Одеська політехніка», пр. Шевченко, 1, Одеса, 65058, Україна

E-mail: viktorialatiseva@gmail.com,

Валентина Олександрівна БАБІНА

Кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин та права, Національний університет «Одеська політехніка», пр. Шевченко, 1, м. Одеса, 65058, Україна

E-mail: ona2009@ukr.net,

Victoria LATYSHEVA

Candidate of Science in Public Administration, Associate Professor of the Department of International Relations and Law, Odesa Polytechnic National University, Shevchenko Ave., 1, Odessa, 65058, Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6224-4030>

Valentyna BABINA

Candidate of Political Science, Associate Professor of the Department of International Relations and Law, Odesa Polytechnic National University, Shevchenko Ave., 1, Odessa, 65058, Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2796-5024>

УДК: 341.23:[321(477)+061(100)] «364»

**СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ
В УМОВАХ ВІЙНИ: ПРОБЛЕМИ, НАПРЯМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Received 10 June 2023; revised 05 July 2023; accepted 11 July 2023

DOI: 10.15421/352317

Анотація

Україна, вже дев'ятий рік перебуваючи в стані війни та півтора року в «гарячій» її фазі, безумовно, потребує підтримки міжнародними організаціями.

Війна поставила перед Україною та світовим співтовариством низку викликів, які можливо подолати лише спільними зусиллями світового співтовариства, оскільки вони породжують негативні наслідки не лише для України, а й для всього світу.

Глобалізація сучасного світу на міжнародному рівні призводить до постійної ентропії, наслідком якої стало, з одного боку, зростання швидкості та якості прийняття рішень міжнародною спільнотою, з іншого – підвищення рівня взаємозалежності глобальних акторів.

Міжнародні міждержавні та недержавні організації, як міжнародні актори, відіграють в глобальному світі роль своєрідної нервової системи, сприймаючи інформацію, аналізуючи інформацію та формуючи відповідь.

Саме від того, наскільки своєчасною, адекватною та ефективною буде реакція міжнародного співтовариства на глобальні виклики, в тому числі – і міжнародних організацій, залежить спроможність світового співтовариства долати глобальні проблеми людства різного напрямку: глобальне потепління, війна чи продовольча криза.

У статті досліджено сучасний стан співпраці України з міжнародними організаціями в умовах війни з метою виявлення проблем, напрямів та перспектив співпраці.

Визначено взаємозалежність глобального світу в частині міжнародної безпеки, продовольчої безпеки, екологічної безпеки тощо та рівень впливу на безпекову сферу міжнародних організацій.

Виявлено основні проблемні моменти співпраці України з міжнародними організаціями в умовах війни.

Сформульовано основні напрямки співпраці України з міжнародними організаціями в подальшому, в т.ч. потреба в реформуванні Ради Безпеки ООН, ратифікація Україною Римського Статуту, поглиблення співпраці в галузі забезпечення прав та свобод людини, взаємоузгодження процедурних моментів та усунення бюрократичних перепон та ін.

Ключові слова: міжнародні організації (НАТО, ООН, МАГАТЕ, Human rights first, МВФ, Міжнародний Червоний Хрест), міжнародна співпраця, глобалізація, війна, проблеми та напрями співпраці.

COOPERATION OF UKRAINE WITH INTERNATIONAL ORGANIZATIONS IN THE CONDITIONS OF WAR: PROBLEMS, DIRECTIONS AND PERSPECTIVES

Abstract

Being at war for the ninth year and a year and a half in its «hot» phase, Ukraine certainly needs support from international organizations.

The war presented Ukraine and the world community with a number of challenges that can only be overcome by the joint efforts of the world community, as they generate negative consequences not only for Ukraine, but also for the whole world.

The globalization of the modern world at the international level leads to constant entropy, the consequence of which was, on the one hand, an increase in the speed and quality of decision-making by the international community, and on the other, an increase in the level of interdependence of global actors.

International intergovernmental and non-governmental organizations, as international actors, play the role of a kind of nervous system in the global world, receiving information, analyzing information and forming a response.

The ability of the world community to overcome the global problems of humanity, be it global warming, wars or food crises, depends on how timely, adequate and effective the response of the international community to global challenges, including international organizations, will be.

The article examines the current state of Ukraine's cooperation with international organizations in wartime with the aim of identifying problems, directions and prospects for cooperation.

The interdependence of the global world in terms of international security, food security, environmental security, etc. and the level of influence on the security sphere of international organizations is determined.

The main problematic aspects of Ukraine's cooperation with international organizations in the conditions of war have been identified.

The main directions of cooperation of Ukraine with international organizations in the future have been formulated, including the need to reform the UN Security Council, Ukraine's ratification of the Rome Statute, deepening cooperation in the field of ensuring human rights and freedoms, mutual coordination of procedural points and elimination of bureaucratic obstacles, etc.

Keywords: *international organizations (NATO, UN, IAEA, Human rights first, IMF, ICRC), international cooperation, globalization, war, problems of cooperation, directions of cooperation.*

Постановка проблеми.

Війна України з Росією стосується сьогодні всього світу з цілої низки причин. У першу чергу, мова йде про негативний вплив на екологію, втрати від яких навряд чи можна прорахувати вже сьогодні, але вони матимуть пролонговані негативні наслідки для екології низки країн Чорноморського басейну: Туреччина, Румунія, Болгарія, Грузія тощо. Варварський підлив Каховської ГЕС призвів не лише до забруднення та опріснення Чорного моря, а й спричиняє часткову загибель морської флори та фауни.

Постійний ядерний шантаж породжує безпрецедентну загрозу для всього світу з токи зору ядерної безпеки.

Російська федерація, перешкоджаючи транспортуванню зерна з України Чорним морем, наносить їй не лише економічних та фінансових збитків, а й загострює світову продовольчу кризу, впливаючи на зростання цін

на пшеницю на світовому ринку, що, безумовно, впливає на цілі регіони світу.

Своєчасне постачання українського збіжжя, рослинної олії, кукурудзи та ін. культур є критично важливим для країн Азії, країн Близького Сходу та Північної Африки, зокрема, Китаю, Кенії, Лівану, Лівії, Єгипту, Тунісу та ін.

Війна загострює міграційну кризу та породжує цілу низку проблем, пов'язану з біженцями в країнах Європейського союзу, та, в першу чергу, стосується таких країн, як Польща, Німеччина, Чехія, Італія та ін.

За оцінками фахівців саме на ці країни припадає найбільша кількість біженців з України. Так, у Польщі наразі перебуває 38 відсотків від загальної кількості біженців з України, в Німеччині – 20%, в Чехії – 12%, Італія – 6 % [Що стимулюватиме українських біженців повернутися? 2023]

Перед урядами цих країн постає проблема

розміщення, соціальної підтримки та соціальної адаптації українських біженців, також значний потік біженців впливає на ринки праці цих країн.

Крім цього, війна в Україні породжує цілу низку внутрішніх проблем соціального та гуманітарного характеру, розв'язання яких є нагальним, а подекуди – терміновим.

У першу чергу, це стосується евакуації дітей та людей із особливими потребами з зон вогневого ураження, підтоплення тощо.

І, нарешті, триваюча в Україні війна актуалізує перед світовим співтовариством та міжнародними організаціями проблему «підтримувати міжнародний мир та безпеку і з цією метою вживати ефективних колективних заходів для запобігання та усунення загрози миру й придушення актів агресії, або інших порушень миру, і проводити мирними засобами, відповідно до принципів справедливості та міжнародного права, залагоджування або розв'язання міжнародних конфліктів або ситуацій, що можуть призвести до порушення миру» [Статут ООН 1945], що, до речі, є прямою цитатою Розділу I, статті 1 «Цілі та принципи» Статуту Організації Об'єднаних Націй, членами якої є наразі 193 країни світу.

Міжнародні та міждержавні організації сьогодні пліч-о-пліч стоять разом з Україною перед вищеперерахованими викликами, і від того, наскільки ефективно світ здатен реагувати на відповідні виклики, залежить не лише майбутнє України, а й, без перебільшення, всього світу.

Аналіз досліджень і публікацій.

Аналіз останніх наукових досліджень ілюструє значний інтерес вітчизняних науковців як до різних аспектів співпраці України з міжнародними організаціями, так і до подальших перспектив удосконалення діяльності самих цих організацій у контексті їх подальшого розвитку.

Так, Олійник Д. І. досліджує багатосторонню підтримку міжнародних організацій щодо зміцнення економіки України в кінетичній протидії російській агресії [Олійник 2022]; Кучик О. С. вивчає питання адаптації діяльності міжнародних безпекових організацій в умовах новітніх викликів міжнародній

системі безпеки [Кучик 2022]; Перепелиця Г. та Бритов Д. аналізують роль НАТО в урегулюванні міжнародних конфліктів у сучасних умовах [Перепелиця, Бритов 2022]; Реньов Є. В. розглядає проблеми та перспективи реформування Ради Безпеки ООН [Реньов 2023].

Метою дослідження є аналіз сучасного стану співпраці України з міжнародними організаціями в умовах війни з метою виявлення проблем, напрямів та перспектив співпраці.

Виклад основного матеріалу.

Відповідно до даних «Єдиного державного реєстру міжнародних організацій», членом яких є Україна (останнє оновлення даних – 01.07.2020 року), ми співпрацюємо з 85 міжнародними організаціями. [Єдиний державний реєстр 2020].

Беззаперечно, сьогодні для України одним із пріоритетних напрямів співпраці з міжнародними організаціями є співробітництво в галузі безпеки, оскільки для України питання безпеки в умовах війни з більш сильним супротивником є питанням існування її як держави та виживання українського народу в цілому.

Так, ми співпрацюємо в галузі безпеки з такими інституціями, як Організація об'єднаних націй (ООН), Організація Північноатлантичного договору (НАТО), Рада Європи, Організація з безпеки та співробітництва у Європі (ОБСЄ), Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ) та ін.

Ще ніколи рівень співпраці України з НАТО, починаючи з 1992 року, не сягав таких масштабів. Зокрема, у 2020 році Україна отримала статус партнера з розширеними можливостями (ЕОР); 30 вересня 2022 року Україна подала заявку на вступ до НАТО; за результатами Вільнюського саміту Україна отримала гарантії безпеки від «Групи семи», Україну вилучено з вимог виконання Плану дій щодо членства в НАТО (що означає, що процес вступу до НАТО буде максимально пришвидшено), оголошено про створення нового формату взаємодії, а саме – Ради Україна-НАТО.

І це лише незначна частина тієї допомоги, яку сьогодні отримує Україна в межах співпраці з НАТО. Не можемо не відзначити сприяння створенню та координацію роботи Контактної

групи з питань оборони України (більш відомої широкому загалу, як «Рамштайн»), а ще – це підготовка та тренування наших фахівців із військової справи майже з усіх видів зброї, в тому числі – і літаків (F-16), крім того, це співпраця в рамках формату «С4» – командування, управління, зв'язок і комп'ютеризація, медична реабілітація і т.п.

Ще однією знаковою організацією, що стоїть на сторожі миру та справедливості, та метою діяльності якої є «запобігання розв'язанню конфліктів, сприяння миру та подальшому відновленню», є Організація безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ).

Про рівень підтримки, чіткість та послідовність позиції цієї організації яскраво свідчить той факт, що Спеціальна моніторингова місія ОБСЄ в Україні, розпочавши свою роботу ще на початку війни (в 2014 році), з року в рік подовжувала мандат, аж до 2022 року, коли перебування місії на відповідній території стало смертельно небезпечним для її співробітників.

Щодо співпраці в форматі Україна-ООН, варто зазначити, що в інформаційному просторі України виникає багато запитань щодо діяльності самої ООН під час війни в Україні [Хоменко 2022, Павлюченко 2022].

Разом з тим, ООН – це величезна та розгалужена структура, яка опікується численною кількістю проблем людства. Адже ООН є основоположником таких спеціалізованих інституцій, як: Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ), Всесвітня метеорологічна організація (ВМО), Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ), Всесвітній поштовий союз (ВПС), Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР), Міжнародна морська організація (ІМО), Міжнародна фінансова корпорація (МФК), Міжнародна асоціація розвитку (МАР), Міжнародний валютний фонд (МВФ), Міжнародний союз електрозв'язку (МСЕ), Міжнародна організація праці (МОП), Продовольча та сільськогосподарська організація (ФАО), Організація міжнародної цивільної авіації (ІКАО), Міжнародний фонд сільськогосподарського розвитку (МФСГР), Організація об'єднаних націй з промислового розвитку (ЮНІДО), Організа-

ція об'єднаних націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО) та ін.

І врешті-решт, саме ООН є розробником міжнародного гуманітарного права, в тому числі – і Женевських Конвенцій, що регулюють правила ведення війни.

До того ж, саме ООН заклала основу існуючої моделі післявоєнної світобудови, і понад 77 років відповідна система працювала.

Також не варто забувати, що саме ООН є однією із сторін трьохсторонньої зернової угоди, укладеної між Україною, Туреччиною та ООН, і саме ООН, а якщо конкретніше – то Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО) [«Укрінформ» 2023] «оголосила тендер на закупівлю обладнання для тимчасового зберігання зерна нового врожаю, яке буде доступне фермерам з 20 областей України».

Таким чином, все вищеперераховане є вагомим аргументом для того, щоб гідно оцінити зусилля ООН у контексті її співпраці з Україною в умовах війни.

Разом з тим, сьогодні дії деяких інституцій ООН, а саме – Ради Безпеки ООН, в умовах масштабного збройного конфлікту у самому серці Європи та неспровокованого збройного нападу російської федерації на Україну виглядають дещо інертними (з огляду на головування країни-агресора у квітні 2023 року в Раді Безпеки ООН.)

Автори даного дослідження поділяють і підтримують позицію вітчизняних науковців [Тарасов 2015, Іорданова 2020] стосовно процедурних питань щодо членства, права «вето» та заміни представництва постійного члена в Раді Безпеки ООН, які мають бути вдосконалені, оскільки вищезначені моменти дестабілізують роботу відповідної інституції та є деструктивним елементом, що знижують її ефективність.

На необхідність реформування Ради Безпеки ООН вказує і к. ю. н., доцент кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна Є. В. Реньов, який зазначає, що «Рада Безпеки ООН, якій було надано виняткову можливість ухвалювати обов'язкові для держав-членів рішення та проводити відпо-

відні військові заходи, протягом останнього року знову доводить свою абсолютну неефективність. Цей факт став каталізатором поновлення дискусії щодо перспектив реформування Ради Безпеки ООН, зокрема, в аспекті розширення членського складу та проблеми застосування право вето» [Реньов 2023].

Сподіваємося, що в подальшому будуть внесені зміни до Статуту ООН, які дозволять створити відповідні запобіжні механізми щодо недопущення повторення подібних ситуацій у майбутньому.

Не менш важливим є членство України в таких міжнародних фінансових організаціях, як: Європейський банк реконструкції та розвитку, Міжнародний валютний фонд, Група Світового банку, Європейський інвестиційний банк.

Обсяг допомоги та підтримки, яку сьогодні надають Україні в умовах війни, є безпрецедентним. Для прикладу наведемо лише декілька свіжих даних: так, за даними Національного банку України «розмір загального пакета допомоги, який Світовий банк мобілізував разом із партнерами для підтримки України в протистоянні проти агресії російської федерації становить більше 23 млрд дол. США, з яких більше 20 млрд дол. США вже сплачено станом на початок квітня 2023 року» [Співпраця з міжнародними фінансовими організаціями 2023].

У межах співпраці з Міжнародним валютним фондом лише у «І кварталі 2023 р. Україна отримала кредитні та грантові кошти в розмірі майже 4,5 млрд дол. США від таких країн: Канада, Італія, Німеччина, Бельгія та Нідерланди». [Співпраця з міжнародними фінансовими організаціями 2023]

Наступним напрямом співпраці у світовому порядку денному є забезпечення ядерної безпеки. У цьому контексті варто відмітити співпрацю України з Міжнародним агентством з питань атомної енергії (МАГАТЕ).

У відповідності до ч. 1 ст. 3 Статуту МАГАТЕ має такі функції: «сприяти і допомагати науково-дослідній роботі в галузі атомної енергії і розвитку атомної енергії та практичному її застосуванню в мирних цілях в усьому світі і, в разі прохання про це, бути по-

середником з метою забезпечити тому чи іншому членові Агентства подання послуг або постачання йому матеріалів, устаткування чи технічних засобів іншим членом Агентства, а також проводити будь які операції або надавати будь-які послуги, що можуть принести користь в науково-дослідній роботі в галузі атомної енергії, або в розвитку атомної енергії, або в практичному застосуванні енергії в мирних цілях» [Статут МАГАТЕ 1959].

Аналіз статей 2-3 Статуту МАГАТЕ [Статут МАГАТЕ 1959] свідчить, що відповідна організація не має ні функцій, ні повноважень для того, щоб реально вплинути на ситуацію, коли в умовах війни, одна із сторін конфлікту захоплює атомну станцію і робить її предметом ядерного шантажу.

Разом з тим, сьогодні моніторингова місія МАГАТЕ присутня на Запорізькій АЕС, що є вкрай важливим для України, оскільки це дає можливість зафіксувати злочини, здійснювані російською федерацією.

Крім того, Україна, як країна, що вже мала в своїй історії техногенну катастрофу на Чорнобильській АЕС, вже багато років широко використовує можливості технічного співробітництва з МАГАТЕ у формі фінансової та консультативної допомоги, постачання обладнання, залучення фахівців та ін.

Обсяг допомоги, яку отримує Україна, сягає 500-600 тис. євро щорічно (при цьому, відповідний обсяг допомоги значно перевищує суму членських внесків, які сплачує Україна як член МАГАТЕ) [Офіційна сторінка МАГАТЕ 2023].

Черговим напрямом, в межах яких відбувається тісна співпраця між Україною та міжнародними організаціями в умовах війни, є соціально-економічні та соціально-гуманітарні питання.

Співпраці в рамках цієї взаємодії набуває найрізноманітніших форм: від фінансової підтримки, соціально-психологічної та реабілітаційної допомоги – до консультування та моніторингу.

Наприклад, це допомога різноманітним обладнанням, продуктами харчування, ліками, ковдрами, миючими засобами, одягом, термосами, карематами, аптечками, павербан-

ками, обігрівачами, ноутбуками, генераторами і т.п.

У межах цієї статті навряд чи можливо відобразити весь масштаб та різноманіття цієї допомоги, яку отримує Україна у значних обсягах, об'єднавши весь світ спільним бажанням допомогти.

Відповідні програми певним чином охоплюють усі категорії громадян, що потребують допомоги: від дітей із особливими потребами, внутрішньо переміщених осіб, пенсіонерів – до військовослужбовців, що потребують відновлення.

Наведемо лише деякі з них, наприклад, програма Агентства ООН у справах біженців (УВКБ ООН) (розрахована на фінансову підтримку внутрішньо переміщених осіб), програма гуманітарної підтримки ЮНІСЕФ «Спільно» (розрахована на підтримку багатодітних сімей з дітьми), проект Світового Банку «Зміцнення здоров'я та порятунок життя в Україні» (HEAL), проект ПРООН «Підтримка раннього відновлення у постраждалих від війни районах», проект ЄБРР «Аварійне відновлення мережі електропередач Укренерго», Програма NEFCO Green Recovery для України, (програма спрямована на від відновлення житлової інфраструктури на рівні територіальних громад), і ще численна кількість інших програм та проектів, започаткованих міжнародними організаціями, які скеровують свою діяльність на підтримку населення України у цій, без перебільшення, жахливій війні.

Сьогодні з упевненістю можна констатувати факт надзвичайної консолідованості українського громадянського суспільства і держави у сенсі і кінцевій меті протистояння військовій агресії РФ, усвідомленні першочерговості і надважливості захисту таких базових філософських понять, як: «свобода», «справедливість» та «права людини». При цьому, є повне усвідомлення життєвої необхідності та потреби України у потужній підтримці у цьому процесі з боку усієї прогресивної світової спільноти. І таку підтримку Україна сьогодні отримує, можливо, не у тому обсязі, яка була б адекватна сьогоднішніми викликами і співвідносна можливостям, які мають країни-союзники.

Варто зазначити, що важливим аспектом встановлення справедливості є обов'язкове, безумовне та законне покарання винних. Саме в цьому напрямку Україна співпрацює з Міжнародним кримінальним судом. Відповідним судом 17 квітня 2023 року було видано орден на арешт президента російської федерації в. в. путіна та уповноваженої з захисту прав дитина м. львової-білової.

Прикмето, що Україна підписала Римський статут Міжнародного кримінального суду ще 20 січня 2023, але досі не ратифікувала його.

Сьогодні Римський статут ратифікували 123 країни світу, і очевидно, що його ратифікація поширить юрисдикцію Міжнародного кримінального суду на території нашої країни та пришвидшить розслідування і фіксацію фактів геноциду, злочинів проти людяності, воєнних злочинів та злочинів агресії на відповідній території.

У зв'язку з чим у авторів цього дослідження виникає запитання: «Що завадило Україні ратифікувати Римський статут протягом останніх 23 років?», відповіді на яке ми наразі не маємо.

На території України діють міжнародні організації та громадські рухи з захисту прав людини, такі, як: «Amnesty International», та «Human Rights Watch», «Human rights first», «International Federation for Human Rights», а також – Моніторингова місія ООН з прав людини в Україні та ін.

Напевне, найбільш резонансно за всі історію співпраці України з правозахисними організаціями стала доповідь «Human Rights Watch» за 31 січня 2023 рік [Ukraine: Banned Landmines Harm Civilians 2023], здійснюючи дане дослідження, ми не мали за мету давати юридичну оцінку означеного звіту, але після ознайомлення з ним складається враження, що його автори переплутали місцями «жертву» та «ката».

Україна наразі ратифікувала Оттавську конвенцію (Конвенція про заборону застосування, накопичення запасів, виробництво і передачу протипіхотних мін та про їх знищення) ще 18 травня 2005 року та вживає максимальних зусиль для її виконання, як і решти міжна-

родних зобов'язань підписантом яких вона є.

Всі факти, які не можуть бути встановлені достовірно та викликають сумніви, всі припущення, зроблені «Human Rights Watch», як то: «ймовірно», «швидше за все» і т. п. – мають трактуватися на користь України, як сторони, що захищається, та не виноситися на широкий загаль, поки інформацію не буде підтверджено остаточно, оскільки відповідні сумніви наносять значну репутаційну шкоду під час війни.

До того ж, Україна, є країною максимально відкритою до діалогу, і саме тому «Human Rights Watch» може здійснювати відповідні моніторингові дослідження на підконтрольній Україні території, на відміну від країни-агресорки, яка здійснює геноцид українського народу, не вибираючи засоби.

Подібною є ситуація і з діяльністю Міжнародного Червоного Хреста на території України в умовах війни.

Не узагальнюючи та не навішуючи ярлики на всю діяльність цієї шанованої організації під час війни в Україні, жодним чином не зменшуючи важливість докладених зусиль та масштабів цієї допомоги, зауважимо, що надмірна толерантність та нерішучість, відсутність чіткої артикуляції своєї позиції, бездіяльність (у випадку з військовополоненими в Оленівці) та низька швидкість реагування на наслідки техногенної катастрофи, спричиненої підривом Каховської ГЕС.

На сьогодні є розуміння того, що у більшості подібних ситуацій проблема є у наявних процедурних питаннях у діяльності міжнародних організацій, що не передбачають настільки швидкого реагування, і є непристосованими аж до таких масштабів руйнувань, підтоплень, біженців, поранених тощо.

Більше того, перебуваючи в постійному діалозі та співпраці, ми справляємося та одночасно вчимося разом із нашими партнерами, вдосконалюємося в процесі відповідної взаємодії, що, сподіваємося, буде враховано у їх подальшій діяльності.

Висновки.

Таким чином, аналіз сучасного стану співпраці України з міжнародними організаціями в умовах війни продемонстрував високий рівень підтримки та співпраці практично

у всіх сферах діяльності країни.

Особливу увагу міжнародних організацій в умовах війни зосереджено на питаннях підтримки безпеки та миру; підтримки економіки України та її післявоєнного відновлення; забезпечення прав та свобод людини; соціально-гуманітарну підтримку, як населення загалом, так і вразливих верств населення (багатодітних родин, дітей та людей з особливими потребами, тимчасово переміщених осіб, самотніх пенсіонерів та ін.), фізичну та психологічну реабілітацію військових та ін.

У процесі дослідження виявлено певні проблемні моменти, що виникають у рамках співпраці України з міжнародними організаціями, що пов'язані з процедурними моментами та, в деяких випадках, надмірною формалізацією процесів співпраці України з міжнародними інституціями, як з боку України (проблеми, пов'язані з розмитненням та відсутністю синхронізації законодавчого поля), так і з боку міжнародних організацій.

Разом з тим, перебуваючи в постійному діалозі з партнерами, загалом вдається знайти адекватне вирішення наявних проблем.

Таким чином, перспективними напрямами співпраці вбачаємо наступне:

- продовження співпраці з ООН з метою реформування Ради Безпеки ООН;
- продовження співпраці з міжнародними організаціями в галузі безпеки у напрямках створення превентивних механізмів щодо упередження повторення неспровокованих збройних нападів на геополітичній карті світу в майбутньому та отримання гарантій безпеки для України;
- ратифікація Україною Римського статуту Міжнародного кримінального суду та поглиблення співпраці з Міжнародним кримінальним судом з метою фіксації військових злочинів здійснених російською федерацією на території України та притягнення військових злочинців до відповідальності;
- продовження різнопланової співпраці щодо забезпечення прав та свобод громадян на території України;
- активізація роботи щодо оцінки та фіксації збитків, нанесених Україні в наслідок війни та їх відшкодування та ін.

Бібліографічні посилання

- Ukraine: Banned Landmines Harm Civilians. (2023). *Human Rights Watch*. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.hrw.org/news/2023/01/31/ukraine-banned-landmines-harm-civilians> (дата звернення 05.06.2023)
- Єдиний державний реєстр міжнародних організацій, членом яких є Україна. (2020). *Портал «Дія»*. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://data.gov.ua/dataset/89ea21a9-e0bf-4cac-a05e-c3da6e63d360> (дата звернення 07.06.2023)
- Йорданова, О.Є. (2020). Діяльність Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй: проблеми застосування права вето. *Вчені записки ТНУ ім. В.І.Вернадського: Юридичні науки*, Т.31(70), 2-ч.3, 177-183.
- Кучик, О.С. (2022). Питання адаптації діяльності міжнародних безпекових організацій в умовах новітніх викликів міжнародній системі безпеки. *Політичне життя*, 1. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://jpl.donnu.edu.ua/article/view/12036> (дата звернення 07.06.2023)
- Мультимедійна платформа іномовлення України «Укрінформ»*. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-presshall/3539003-pro-pogirsenna-guma>(дата звернення 03.06.2023)
- Олійник, Д.І. (2022). Багатостороння підтримка міжнародних організацій щодо зміцнення економіки України в кінетичній протидії російській агресії. *Національний інститут стратегічних досліджень*. 26.08.2022. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://niss.gov.ua/news/statti/bahatostoronnya-pidtrymka-mizhnarodnykh-orhanizatsiy-shchodo-zmitsn>(дата звернення 03.06.2023)
- Перепелиця, Г., Бритов, Д. (2022). Роль НАТО в урегулюванні міжнародних конфліктів в сучасних умовах. *Вісник Київського Національного університету ім. Т.Г.Шевченка. Міжнародні відносини*, 1(55), 16-19. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://journals.iir.kiev.ua/index.php/knu/article/viewFile/4260/3902> (дата звернення 03.06.2023)
- Реньов, Є.В. (2023). Реформування Ради Безпеки ООН: проблеми та перспективи. *Юридичний науковий електронний журнал*, 1, 538-541. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://lsej.org.ua/1_2023/124.pdf (дата звернення 06.06.2023)
- Співпраця з міжнародними фінансовими організаціями. *Національний банк України*. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/about/international/financial-institutions> (дата звернення 05.06.2023)
- Статут Міжнародного агентства по атомній енергії*. Статут набрав чинності 29 липня 1957р. «Українська РСР в міжнародних відносинах», Видавництво АН УРСР. Київ. 1959р. – Редакція від 03.11.1999, підстава – 995_884. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_164#Text (дата звернення 05.06.2023)
- Статут Організації Об'єднаних Націй. 1945р. Сан-Франциско*. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://unic.un.org/aroundworld/unics/common/documents/publications/uncharter/UN%20Charter_Ukrainian.pdf (дата звернення 05.06.2023)
- Тарасов, О.В. (2015). *Проблема суб'єкта в міжнародному публічному праві: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра юрид. наук: 12.00.11. Харків*.
- Україна-МАГАТЕ. Офіційна сторінка постійного представництва при міжнародних організаціях у Відні*. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://vienna.mfa.gov.ua/ustanovi-oon-u-vidni/2717-ukraine-iaea> (дата звернення 09.06.2023)
- Хоменко, О.В. (2022). *В умовах війни міжнародні організації в Україні мають робити більше*. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://sluga-narodu.com/olena-khomenko-v-umovakh-viynu-mizhnarodni-orhanizatsii-v-ukraini-maiut-robtyty-bilshе/> (дата звернення 06.06.2023)
- Що не так з доповіддю ООН про ситуацію в Україні? Пояснює Олександр Павліченко*. (2022). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.helsinki.org.ua/articles/dopoviddoon-pravah-ludynu-ukrainf-oleksandr-pavlichenko> (дата звернення 07.06.2023)
- Що стимулюватиме українських біженців повернутися?* (2023). *Економічна правда*, 20 березня 2023. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/publications/2023/03/20/698183/> (дата звернення 05.06.2023)

References

- Iordanova, O.Ie. (2020). Diialnist Rady Bezpeky Orhanizatsii Obiednanykh Natsii: problemy zastosuvannia prava veto [Activities of the Security Council of the United Nations: problems of the application of the

- right of veto]. *Vcheni zapysky TN U im. V.I. Vernadskoho: Yurydychni nauky*, T.31(70), 2-ch.3, 177-183. (in Ukrainian)
- Khomenko, O.V. (2022). *V umovakh viiny mizhnarodni orhanizatsii v Ukraini maiut robyty bilshе* [In the conditions of war, international organizations in Ukraine should do more]. Retrieved June 6, 2023 from <https://sluga-narodu.com/olena-khomenko-v-umovakh-viiny-mizhnarodni-orhanizatsii> (in Ukrainian)
- Kuchyk, O.S. (2022). Pytannia adaptatsii diialnosti mizhnarodnykh bezpekovykh orhanizatsii v umovakh novitnikh vyklykiv mizhnarodnii systemi bezpeky [The question of adapting the activities of international security organizations in the conditions of the latest challenges to the international security system]. *Politychne zhyttia*, 1. Retrieved June 7, 2023 from <https://jpl.donnu.edu.ua/article/view/12036> (in Ukrainian)
- Multymediina platforma inomovlennia Ukrainy «Ukrinform»*. Retrieved June 3, 2023 from [dostupu: https://www.ukrinform.ua/rubric-presshall/3539003-pro-pogirsenna-gumanitarnoi-situacii-v-ukraini-ta-dopomogu-mizhnarodnih-organizacij.html](https://www.ukrinform.ua/rubric-presshall/3539003-pro-pogirsenna-gumanitarnoi-situacii-v-ukraini-ta-dopomogu-mizhnarodnih-organizacij.html) (in Ukrainian)
- Oliinyk, D.I. (2022). Bahatostoronnia pidtrymku mizhnarodnykh orhanizatsii shchodo zmitsnennia ekonomiky Ukrainy v kinetychnii protydzii rosiiskii ahresii [Multilateral support of international organizations to strengthen Ukraine's economy in kinetic counteraction to Russian aggression]. *Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen*. 26.08.2022. Retrieved June 3, 2023 from <https://niss.gov.ua/news/statti/bahatostoronnya-pidtrymka-mizhnarodnykh-orhanizatsiy-shchodo-zmitsnennya-ekonom> (in Ukrainian)
- Perepelytsia, H., Brytov, D. (2022). Rol NATO v urehuliuванні mizhnarodnykh konfliktiv v suchasnykh umovakh [The role of NATO in the settlement of international conflicts in modern conditions]. *Visnyk Kyivskoho Natsionalnoho universytetu im. T.H.Shevchenka. Mizhnarodni vidnosyny*, 1(55), 16-19. Retrieved June 3, 2023 from <http://journals.iir.kiev.ua/index.php/knu/article/viewFile/4260/3902> (in Ukrainian)
- Renov, Ye.V. (2023). Reformuvannia Rady Bezpeky OON: problemy ta perspektyvy [Reforming the UN Security Council: problems and prospects]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*, 1, 538-541. Retrieved June 6, 2023 from http://lsej.org.ua/1_2023/124.pdf (in Ukrainian)
- Shcho ne tak z dopoviddu OON pro sytuatsiiu v Ukraini? Poiasniuie Oleksandr Pavlichenko* [What is wrong with the UN report on the situation in Ukraine? Oleksandr Pavlichenko explains]. (2022). Retrieved June 7, 2023 from <https://www.helsinki.org.ua/articles/dopoviddoon-prava-ludyny-ukrainf-o> (in Ukrainian)
- Shcho stymuliuvatyme ukraïnskykh bizhentsiv povernutysia? [What will stimulate Ukrainian refugees to return?]. (2023). *Ekonomichna pravda, 20 bereznia 2023*. Retrieved June 5, 2023 from <https://www.epravda.com.ua/publications/2023/03/20/698183/> (in Ukrainian)
- Spivpratsia z mizhnarodnyimi finansovymi orhanizatsiiamy [Cooperation with international financial organizations]. *Natsionalnyi bank Ukrainy*. Retrieved June 5, 2023 from <https://bank.gov.ua/ua/about/international/financial-institutions> (in Ukrainian)
- Statut Mizhnarodnoho ahentstva po atomnii enerhii* [Charter of the International Atomic Energy Agency]. Statut nabrav chynnosti 29 lypnia 1957r. «Ukrainska RSR v mizhnarodnykh vidnosynakh», Vydavnytstvo AN URSR. Kyiv. 1959r. – Redaktsiia vid 03.11.1999, pidstava – 995_884. Retrieved June 5, 2023 from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_164#Text (in Ukrainian)
- Statut Orhanizatsii Obiednanykh Natsii* [Charter of the United Nations]. (1945r. San-Frantsysko). Retrieved June 5, 2023 from https://unic.un.org/aroundworld/unics/common/documents/publications/uncharter/UN%20Charter_Ukrainian.pdf (in Ukrainian)
- Tarasov, O.V. (2015). *Problema subiekta v mizhnarodnomu publichnomu pravi* [The problem of the subject in international public law]: avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia d-ra yuryd. nauk: 12.00.11. Kharkiv. (in Ukrainian)
- Ukraina-MAHATE [Ukraine in the IAEA]. (2020). *Ofitsiina storinka postiinoho predstavnytstva pry mizhnarodnykh orhanizatsiakh u Vidni*. Retrieved June 9, 2023 from <https://vienna.mfa.gov.ua/ustanovi-oon-u-vidni/2717-ukraine-iaea> (in Ukrainian)
- Ukraine: Banned Landmines Harm Civilians. (2023). *Human Rights Watch*. Retrieved June 5, 2023 from <https://www.hrw.org/news/2023/01/31/ukraine-banned-landmines-harm-civilians>
- Yedyni derzhavnyi reiestr mizhnarodnykh orhanizatsii, chlenom yakykh ye Ukraina*. Retrieved June 7, 2023 from <https://data.gov.ua/dataset/89ea21a9-e0bf-4cac-a05e-c3da6e63d360> (in Ukrainian)